

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

UN TRIMESTRE

Dins Espanya: una pesseta.
Fora d'Espanya: dues pessetes.

Redacció i Administració

General Barceló, —1.—2.ª

PALMA DE MALLORCA

LA AURORA

Surt cada dissapte per donar ventim i altres herbes an es qui s'ho guany

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

A Manacor: Ca-Mestre Antoni Fiol Ferrer, 5.—Ca-l'amo Andreu Alcover, Plaça del Palau, 2.

A Palma: Llibreria d'En Guasp, Morey, 6.—Taller d'encuadernacions d'En Francesc Ferrer, Sta. Eulària, 26.—Llibreria Ernest Frau, Brossa.—Llibreria d'Alomar i Fontdevila, Brossa.

Dietari de l'eixida d'enguany a França i a altres nacions

Segueix dia 16 de juliol.

St. Pau in via Ostiensi.

Com he hagut dinat, me compareix el P. Juan Rovira, i ja li hem estret cap a St. Pau des Camí d'Ostia. Es una de ses grans *Basiliques Majors*, que ve derrerera St. Juan de Latran i St. Pere del Vaticà. La fundaren i dotaren ets emperadors Valentinià II i Teodosi l'any 386: de cinc naus, dividides per vuitanta columnes de marbre, endiumenjades ses parets de jaspi de diferents colors, i amb mosaics i pintures, tapades ses naus amb uns enteixinats de codre del Libane, preciosos fora mida. Durant tota s'Edat Mitja va estar en mans d'una Abadia benedictina i ara hi torna estar. En tants de sigles d'existència havia tengudes moltes de topades; sa més grossa fou l'any 1823 que sa calà foc i feu ui casi tot. Tot d'una començaren sa reconstrucció, que s'es feta amb una esplendidesa i magnificència que no es de dir. La consagraren l'any 1854, tot d'una que sa construcció ho va permetre; avui ja està casi acabada, i resulta una cosa estupenda: contrapassa d'un bon tros totes ses altres esglésies de Roma, fora St. Pere del Vaticà. Té dedins 120 metres de llarg per xeixanta d'ample i vint i tres de alt; sa cinc naus sensa capelles i un creuer, de paladar pla, sumtuosament enteixinat i sostengut per vuitanta columnes de granit totes d'una peça. Parets, trispol, columnes, pilars, rebranques i arcades tot es de marbres de diferents tons, brillantíssims. Per sa gornisa de sa nau major i de ses naus mitgeres corre una faixa de rolios, cada un amb so retrat d'un papa, fet de mosaic, desde St. Pere ençà. De manera que hi ha s'estampa de tots es papes que hi ha haguts, i encara queda lloc per una bona partida. Es creuer està admirablement decorat de pintures i estatues; i s'arc de triomf, que uneix sa nau major amb so creuer, està tot revestit de mosaic des sigle V, representant el Bon Jesús a's mig des vint i quatre veis de l'Apocalipsis. Abaix hi ha s'altar-papal i sa *Confessió o cripta*, forrada de marbre vermei i verd, aont se guarda mig cos de St. Pere i mig de St. Pau. S'abside està també tota revestida de mosaic des sigle XIII, fora es baixos, que son de marbres de diferents tons. Es mosaics representen el Bon Jesús i més avall Apòstols, Papes i altres sants i àngels.

I si de tot això passam a sa fatxada i a s'atri de devant, resulten una partida de meravelles més. S'atri es grandios, quadrat, de tota s'amplaria de ses cinc naus, amb un pòrtic per tot lo redó, p'es quatre costats, sostengut per unes columnes totes d'una peça. Aquest atri ara l'acaben de construir i llavò l'han de decorar amb gran magnificència; sa part superior de sa fatxada es de mosaic representant l'Anyell de Deu dalt un pujol, brollant una font des seus peus i acudint-hi d'una i altra banda estols d'ànimes en forma d'euveies i d'anyells i més avall una filera de Sants. Totes aqueixes representacions van demunt camp d'òr.

Quina delícia, quina meravella, quin prodigi no serà aqueixa basilica es dia que estiga acabada de tot! (Se-

rá una reproducció de lo que eren ses primitives basiliques romanes, que sa fe d'aquelles primeres generacions de feels i s'inspiració des primers artistes cristians alçà dins Roma a la major Gloria de Deu Pare, de Deu Fill i de Deu Esperit Sant, Tres Persones distintes i un sol Deu vertader.

¿Se conservava dins Roma cap església així com eren ses grans basiliques cristianes tot d'una que l'Església gaudi de llibertat absoluta de fer-ne per tot arreu?

Cap se'n conservava; totes ses que havien resistides ses inclemències des temps, havien perduda sa força primitiva. An es sigles XIX i XX estava reservada sa gloria de reproduir feelment una d'aquelles grans basiliques des sigle IV, meravelles altíssimes de s'art cristià i de la Ciutat Eterna.

De manera que no resulten tan dolents aqueis sigles per l'Església com molts volen suposar. Per sa construcció i restauració d'esglésies no es gens duptós que son des sigles més gloriosos que ha alcançats s'Art Cristià. I té una importància fora mida això de sa construcció i decoració de ses esglésies; per qualche cosa digué l'Esperit Sant per boca de David: *Domum tuam, Domine, decet santitudo in longitudinem dierum.*

Parlant d'aquestes coses amb el P. Rovira, hem tocat el corn cap a Roma, i mos som deixats an es portal des Col·legi Espanyol.

Visita an el Cardenal Rampolla.

Conversant de ses nostres coses amb Mn. Lluís Albert, ha caigut a dir que havia d'anar a veure l'Eminentíssim Cardenal Rampolla, gran benefactor des Col·legi Espanyol, i m'ha convidat a acompanyar-le-hi. ¿Com no havia d'acceptar jo tal envit amb tota la meua ànima? allà ont fa tants d'anys que m'interessa Sa Eminència en diferents sentits i per diverses raons. Com a Nunci del Papa que va esser a Madrid i després Secretari d'Estat de la Sta. Seu durant ses enrevísclades, apassionadíssimes i taliquines questions d'integres i mestijos que dividien es catòlics espanyols, donant uns i altres un tristíssim espectacle i abeurant de f i es cor magnànim des Vicari de Cristo; com a Nunci a Madrid i com a Secretari d'Estat de la Sta. Seu, Sa Eminència hagué d'intervenir una partida de vegades en tals questions, comunicant ordres del Papa, cumplint devers penosos des seu càrrec sagrat, essent víctima de sa maledicència i de s'apassionament de molts de catòlics, que arribaren a s'extrem d'acusar el Cardenal Rampolla de liberal, de venut an es liberalisme i fins de masó. I molt que no arribaven an aqueis extrems punibles, el tenlem en un concepte molt desfavorble perque no favoria com créiem que calia favorir, es cenacle an-e que pertenyem i que en camvi favoria es cenacle contrari. Es temps va demostrar que anavem errats de cap a peus en sa manera de judicar el Cardenal Rampolla; es temps va demostrar s'altesa de mireres i sa pureza d'intenció i s'abnegació heroica de Sa Eminència a favor de sa causa de l'Església dins Espanya i dins tot lo mon. Passaren per s'infinita misericòrdia de Deu aquells tristíssims apassionaments, i se va sebre es prestigi immens que es Cardenal Rampolla tenia davant tots es

qui l'havien tractat i el coneixien d'aprop, es prestigi immens que tenia, i té per tot allà ont ha habitat o habitat com a sacerdot exemplaríssim, com a model de totes ses virtuts sacerdotals; i que per ell sa defensa de l'Església i de s'integritat de sa Doctrina contra tots ets inemics d'una i de s'altra era lo suprem, era allò a que tot lo altre s'havia de sacrificar, rendir i subordinar. Es prestigi extraordinari des Cardenal Rampolla com homo d'Estat per governar l'Església se va veure, com mai s'era vist, quant va esser mort Lleó XIII, que s'aplegaren es Cardenals per elegir Papa. Bé hu sabeu que li va venir a un través de cabej a sortir-hi elegit. I avui hi ha sa convicció a Roma de que, en tornar-hi haver elecció de Papa, si ell es viu, de teulades en avall tindrà tots es vots, perque tot hom regoneix ses seues condicions excepcionals de virtut, experiència, maneig i magnanimitat per ocupar se soli més alt de la terra.

Tractant-se d'una Eminència tal de l'Església de Deu, ¿com no havia d'abraçar jo amb ses dues mans i amb tota sa meua ànima s'avinentesa que m'oferia el Rt. Rector des Col·legi Espanyol d'anar a veure Sa Eminència el Cardenal Rampolla i de rendir-li es meu homenatge d'admiració i de respecte?

I ¿que ha fet el Sr. Rector? Ha donat orde de que mos cercassen un carruatge; a's temps de dir un *pare-nostro* ja l'hem tengut an es portal des Col·legi, hi pujam tots dos, i cap an es Vaticà manca gent!

El Sr. Cardenal es s'Arxipreste de St. Pere i per això habita un palauet ben gentil derrerera s'immensa Basílica, allà deçà la sacristia.

Amb quatre bots hi som estats; entram, demanam si hi es Sa Eminència, ens diu que si es seu Paje, un sant homo com una torre d'alt i gens primetxol, lo més atent i senzill, que ja servia Sa Eminència a Madrid com era Nunci, i d'aquelles saons ens ha parlat a's temps que hem hagut d'esperar que Sa Eminència acabás d'aver-les amb un Bisbe que tenia no sé d'ont. Aviat es sortit aquell Bisbe, i a les hores som entrats noltros. Sa Eminència ens ha rebut bondadosíssim, paternalment, amb una benevolència que no es de dir. Duia sa seua dignació fins an es punt de parlar en castellà com ha sentit que jo era espanyol. Jo li he dit que poria parlar en italià, perque cabalment un des motius des meu viatge per Italia era per practicar sa llengo italiana, i a les hores Sa Eminència ha seguit en italià conversa qui conversa afabilíssim demanant-me des nostro Reverendíssim Sr. Bisbe de Mallorca que va conèixer anys enrera i no l'ha oblidat demanant-me de ses coses d'Espanya, alegrant-se molt de que ses divisions des catòlics espanyols, davant ses envestides d'ets inemics de Deu i de l'Església, hagen mancabat notablement, i de que mos entenguem moltíssim més que vint o trenta anys enrera per defensar sa causa de Deu i de l'Església i de noltros meteixos, i de que comencem de bon de veres a tenir una orientació política, tan indispensable per capturar i arronsar sa Revolució per tots es vents i en tots ets ordres dins Espanya. Si, se'n es alegrat molt Sa Eminència de que a la fi comencin es catòlics espanyols a te-

nir una orientació política i que mos anem organisant i enostrant políticament per batallar amb seny i sentit comú ses batalles del Senyor contra ets inemics de Deu i d'Espanya i de sa nostra bossa.

I se'n es alegrat fort ferm Sa Eminència de tot això perque precisament an això anaven i això cercaven Lleó XIII i es Cardenal Rampolla en tot quant feren, plens des zel de sa gloria de Deu i des desig ardentíssim des bó de l'Església i d'Espanya, per esveir aquelles desconcordies que tant mos desgraciaven, per fer-mos entrar p'es cavat, per fer-mos tenir seny i sentit comú, per que prenguésem es quest salvador contra tots es nostros inemics, que, si no'l deixam, infaliblement amb sa gracia de Deu mos ha de dur a sa victòria contra ses *Portes de l'Infern* an aqueix mon i a l'altre.

Amb això s'es fet hora de retirar-mos, he donades les gracies a Sa Eminència de s'honra grossa que m'havia dispensada concedint-me aqueixa audiència tan coral, m'ha donades comendacions p'es nostro Reverendíssim Sr. Bisbe, i besant-li l'Anell Pastoral hem pres comiat de Sa Eminència, i mos ne som anats, tot satisfets de sa magnífica rebuda que mos havia feta, que no sé jo com agrair-le-hi fins allà ont pertocaria.

He deixat Mn. Lluís Albert an es portal des Col·legi Espanyol, i amb quatre passes som estat a s'hostal, i ja sopar i a jeure! Bona nit i bona hora fins demà dematí, si Deu ho vol i Maria.

Dia 17 de juliol.

Cap a Frascati.—Villa Mondragone.— Pretxa amb el P. Fernandez

Avui dematí mos som aplegats amb el P. Rovira, pujam an es tramvia de Frascati, i de d'allà cap an aqueixa ciutat, que es 23 kilometres lluny de Roma dins es llevant, a mitjan coster des puig de *Tusculum*, punt delitósíssim per anar-hi a passar s'estiu. Es una ciutat de més de vuit mil habitants, rodetjada de vil·les o grans casals dins jardins, aont sol fer un estar d'àngels.

¿Per que mos som espitxats a Frascati? ¿Just per veure Frascati? Cal Per fer un dia amb el P. Fernandez, que va haver de venir aquí, a Frascati, a la *Villa Rufinella* a fer companyia an el P. Wernz, General de la Companyia.

Ara mirau el P. Fernandez si es cosa grossa dins la Companyia que el P. General el vol amb ell, ara que s'esta estiuetjant a la *Rufinella*, un gran casal, modest i agradósíssim, dins un gran clos d'abres esponerosos i ombrívols. No lluny de la *Rufinella*, dalt un ressingle que es puig *Tusculum* fa, s'alça es grandios casal de *Villa Mondragone*, per temps residència estiuenca d'alguns Papes, avui col·legi des Jesuïtes.

A Frascati comptàvem trobar el P. Fernandez que mos esperaria per anar-mos-ne a *Mondragone* tots tres plegats a passar-hi es dia (el P. Rovira l'havia avisat, escrivint-li despuisanit); pero no l'hem vist blanc ni negre. Com venien amb noltros dos Jesuïtes que anaven a la *Rufinella*, ens han dit que poriem partir cap a *Mondragone* i ells avisarien el P. Fernandez, que sens dupte no hauria rebuda sa carta del P. Rovira, pero

que seria tan aviat an aquell col·legi com noltros.

Efectivament, noltros som partits cap a Mondragone puja qui puja, costa costa, però sempre per un camí ombrejat d'abres grossos i esplendament ramats. De manera que mos hem pogut riure des sol, que en tot lo camí casi no mos ha poguda fer cap xicotina de ses que acostuma fer per aquí an aqueix temps an es qui están a sa seua fitor, i vos assegur que son unes xicotines massa feixugues i acabadors. Arribam a Mondragone, i al punt mos compareix el P. Fernández amb sa barba. Com ja m'ha havien dit que la se deixava, ja no m'es vengut tan de nou. Amb lo molt que mos estimam amb el P. Fernández, no es extrany que mos siguem alegrats molt un i altre de veure-mos. Ell está magret com sempre perquè li surt des des natural, però ben sà i ben fort i ple de coratge, però no es un coratge truíós ni renover, sino tranquil i de part dedins, que surt adefora més amb obres que no amb paraules.

Ha demanat an el P. Rovira quant li havia escrit avisant-lo de que vendriem, i el P. Rovira li ha dit que despuis anit.—D'aquesta manera, ha dit el P. Fernández, arribarà sa carta avui hora baixa. A mi naturalment m'es vengut molt de nou que ses cartes hagen mester dos dies per arribar de Roma a Frascati, per passar 23 kilometres. Però així es, per gros que sembli. O la Posta italiana! Se veu que té ses seues coses, com s'panyola i sa francesa! A Londres jo rebia més aviat ses cartes i es periòdics d'Espanya que no quant era a París, i això que, per arribar a Londres, primer havien de passar per París. He de creure que aqueixes cartes que de Roma a Frascati posen dos dies, será que les hi deuen dur amb qualque carro de roda-plena amb un parell de bous d'aquells més moies i retuts de ses quatre cames; i haurán de fer ets animalets una partida d'hostals perquè al punt deuen estar cansats que no deuen porer pus; i essent així, no es gens extrany si hi posen dos dies per anar de Roma a Frascati.

Hem clos apueix capítol de sa rapidesa extraordinaria de comunicacions postals entre aqueixes dues ciutats, i hem ensatades altres converses més saboroses i entretengudes i instructives, i vos as egur que n'hem tocats molts de punts de Mallorca i de fora-Mallorca i d'orde literari, politic, relligiós, teològic i sobre tot *escripturari*. Sobre això de la Sagrada Escripura desitjava jo ferm fer-lo descapdellar an el P. Fernandez, perquè això és es seu salt, es seu fort, sa seua especialitat, allà ont ha cremat més oli i ha demostrat tot es suc de cervell de que Deu nostre Senyor l'ha favorit per bé de l'Esglesia i profit de ses ànimes. I prou que ha pres es seu cap de fil i que s'es posat a descapdellar admirabilissimament, però amb una modestia i una senzillesa tan fina com sa seua ciencia, que ho es tant i tant. Era un gust de reis, un gust d'àngels sentir-lo descapdellar i desllatigar i espinzellar questions i coses de la Sagrada Escripura que jo li ensatava, i ell zasl ja m'enflocava sa contestació de cop i bolei.

Llavó li he demanat que me donás una idea des pla d'estudis que segueix s'*Institut Biblic* per enostiar en sa Ciencia Sagrada ets alumnes que acudeixen a ses seues càtedres, això es, quina extensió donen a cada un des rams de sa Ciencia Escripura i es mètodes de que se serveixen per que ets estudiants la puguen atènyer. El P. Fernández m'ho ha explicat tot fil per randa, i se veu que es pla d'estudis d'aquest *Institut Biblic* es una cosa meravellosa, la nata per que ets alumnes s'hi puguen aprofitar a les totes i surtin lletraferits en grau su-

perlatiu. Aquest *Institut Biblic* p'es conjunt armònic de ciencias que s'hi estudien, per sa manera com s'hi estudien i p'es catedràtics que les expliquen, gent escudiasima de totes ses nacions més il·lustrades, es una cosa notabilissima, que honra el Papa que'l va fundar i s'Orde Relligiosa que n'está encarregada.

Com prou mos hem hagu la esmolada sa garrova ralla qui ralla d'aqueixes coses, mos han cridats a dinar dins es Refetor amb sos altres Pares des Col·legi que mos han tractats magnificament, com jera d'esperar de s'amabilitat d'aquella santa gent.

Una Camaldola

El P. Fernández i el P. Rovira m'han volgut mostrar ses ruïnes de sa antiga *Tusculum*, just a sa cucua des puig. Per això devers les tres des capvespre hem pres comiat del Rt. Rector des Col·legi de Mondragone agraïnt-li lo bé que mos havia tractats, i ja som estats partits costa amunt, i ¡hala puja qui puja! Però no mos n'anàvem cap dret a sa cucua, sino a un altre ressingle que's coster fa, aont hi ha una *Camaldola*, això es, una abadia *Camaldulesa*, que fundá St. Romuald, una branca esponerosissima de sa gran familia benedictina. Son des monjos que tenen encara de regla es fer feina una estona an es camp cada dia. Cada monjo té es seu alberc separat d'ets altres, subjectes tots a un *triumvirat* de monjos, rebent de la Comunitat cadascú an es seu alberc s'aliment necessari, i aplegant-se tots a un meteix lloc ses vegades que la Regla mana. Van vestits de blanc.

Aqueix monjos son molt amics d'ets Jesuïtes de Mondragone; per això el P. Fernández m'ha proposat de que mos hi aturássem, i a mi s'idea m'ha agradat ferm.

Arribam a ses barreres des tancat de s'abadia. Le mos obri un homonet veu que hi fa de porter o de *Barrerer*, demanam un Pare espanyol que hi ha, i surt a l'acte. Es un bell homo, de prop de nou pams d'alt amb sa gruixa corresponent. Mos ha feta una rebuda coral de tot i mos ha fets entrar dins es seus alberc. No hi havia cadires per tots, i hem aprofitades ses posts des lit de bancs aont s'ajassa aquell sant homo de monjo. Hem conversat una estona, i ha resultat esser de sa provincia d'Alacant, i m'ha contat que tenen a una altra abadia un jovenet anglés que es entrat a l'Orde no fa gaire. Es un tal Mr. Linsh, que va esser Mestre meu d'inglés i que's passá anys a Mallorca ensenyant sa seua llengo. Per Mallorca ja era un sant homo. ¡Veïès que ha d'esser ara!

S'es feta hora de fogir de la Camaldola, i aquell monjo en via neguna mos ha deixats fogir que no tastássem un vi magnífic que ells meteixos fabricuen; i no hi hagut altre remei que anar an es celler i etzibar-mos-ne un tassó.

Efectivament es un vi de primera bona. Es meteix monjo que el fa, mos ha uberta sa xet i mos ha omplits es tassons: es un homonet de devers nou pams i gens primetxol, però de carn pitjada, res de greix va, com aquell altre monjo espanyol.

Amb això topam es *Major*, que també era un bell homo, alt i cepat i amabilissim. Hem conversat amb ell, i a la fi n'hem pres comiat, i ¡cap a sa cucua de *Tusculum* falta gent!

Ses ruïnes de Tusculum.

A força de pujar som arribats a sa cucua, aont entre altres coses se veuen bocins de s'escalonada d'un anfiteatre, i d'un *Forums*, i d'un *teatre* i d'una *pisquina* i es punt aont s'alçava sa casa que habitava es més eminent i es més prodigiós i es més anomenat d'ets oradors romans, es famosissim Císero.

Aquí va néixer aquell altre patriel romá de fama immortal, Cató. No es extrany que li agradas an En Císero, per passar-s'hi s'estú, aqueixa cucua,

desde ont se destria tota sa campinya romana, pujols i muntanyoles i en derrer terme la mar. Es un panorama superb. Mos ho hem mirat una estona tot això, que desperta molts de recorts històrics. Hi hem escampada per tots vents la vista, asseguts en-terra com uns patriarques demunt un erbei molt fi que encatifava tot allò.

Com hem trobat que en teniem prou de *Tusculum*, hem pres es bobiot per avall per avall cap a la *Villa-Rufinella*.

Entrevista amb el P. General de la Companyia de Jesús

El P. Fernández ha volgut que passássem per la *Villa-Rufinella* per presentar-me an el P. General de la Companyia, es celebèrrim canonista Pare Wernz, alemany, catedràtic de Cànon durant molts d'anys a la famosa *Universitat Gregoriana* de Roma; publicá a-les-hores una obra de Dret Canònic, notabilissima. Ses explicacions de sa càtedra i aqueixa obra l'acreditaren de canonista de primerissim orde, tal volta es més notable del mon. Com a General de la Companyia s'es posat a tanta d'altura que com a catedràtic, que es tot quant se pot dir.

Bo es de creure que jo havia de passar un gust fora mida de veure un homo tan extraordinari i sa primera persona d'una Orde Relligiosa com la Companyia de Jesús, que sempre he admirada i estimada casi com si jo hi pertenesqués.

Com mos ne som temuts, hi som estats a la *Rufinella*, aont hi ha un casal grandios, però modest, sever, reservat. Pujam an es pis principal, i m'introdueixen dins es despatx aont me trob el Rt. P. General de la Companyia de Jesús, alt, cepat, cara ampla, que imposa, però atreu llampant tot ell de majestat i de serenitat. Li he rendit ets homenatges de sa meua admiració i estimació a la Companyia, hem conversat un poc des meu viatge i llavó de Monti-Sion de la Ciutat de Mallorca i des cos de St. Alonso Rodriguez que s'hi guarda i de la Residencia de Pares Jesuïtes que hi tenim.

El P. General ha dites poques paraules i ben dites; li he agraïda amb tota sa meua ànima s'honra grossa que m'havia dispensada rebent-me tan paternalment, i n'he pres comiat.

El P. Fernández mos ha acompanyats a Frascati, i aquí també he pres comiat d'ell, dient-li de tot cor:—A reveure! amb-Deu-siau!

Som pujats amb el P. Rovira an es tramvia, i ¡d'allà cap a Roma! aont som aribats prop de les nou; i el Pare Rovira ha pres redós a s'*Institut Biblic* i jo devers es meu hostel. I fins demà demati si Deu ho vol i Maria.

Dia 18 de juliol.

Entrevista amb el P. Vidal, S. J.

Sens dupte n'hi haurá que dirán:—Bé ¡qui es ara aquest P. Vidal? El P. Vidal es un jesuïta catalá, catedràtic primer de Dret Canònic des *Col·legi Màxim* que la Companyia de Jesús té a Tortosa per formar es seus teblégs i canonistes de sa Provincia d'Aragó, i que feia sa retxa tan amunt que, quant el P. Wernz deixá sa càtedra de Dret Canònic de l'*Universitat Gregoriana* per haver-lo fet General de tota la Companyia, la Companyia cridá el P. Vidal a Roma per que substituís el P. Wernz, s'assegués a sa càtedra que el P. Wernz havia deixada buida. Això només demostra es gran prestigi, sa gran fama de sabut en materia de Dret Esglesiástic que el P. Vidal tenia, fama que s'es consolidada i ha crescut molt més encara amb tots aqueix anys que fa que ell explica Dret Canònic an aqueixa *Universitat Gregoriana*, que's considerava amb tota raó sa primera de tota la cristiandat. Jo no l'havia vist mai an aquest successor del P. Wernz, i he

agraït de cor an el P. Rovira que m'hi presentás. M'ha rebut molt bé, i mos som tractats tot d'una amb tota confiança. el P. Vidal es un caràcter ubert, pla i natural com a bon catalá; no va de revolteries ni d'emblavins, sino amb so cor demunt sa má. M'agrada ferm. I no vos eregheu que dins s'*Universitat Gregoriana* ell siga es derrer mot des *Credo*; és es Vice-Rector. ¿Ah idó? ¿Que vos pensáveu? Ls llengo catalana está ben representada dins es grans centres docents de Roma amb el P. Vidal i el P. Fernandez. Benissim!

El P. Vidal es de sa Comissió Pontificia de Canonistes que d'Orde del Papa engarbullen i ordenen es nou còdic conònic, tret de totes ses lleis que l'Esglesiaen tants de sigles com fa que existeix ha anades dictant, reunint dins aqueix còdic sa sustancia, es bessó, s'essencia de totes, i que sia una cosa entrebaulada, lògica, concreta i especificada, bona d'aprendre i d'aplicar. El Papa amb això va tenir una gran idea, que será un bé gros per sa recta administració de justicia dins l'Esglesia de Deu. Amén que aviat sia un fet. He demanat an el P. Vidal com ho tenien an això, i m'ha dit que hi trebaven a rompre, però es una cosa que du moltissima de feina, i s'hi han de mirar fora mida, i ho han de pesar i sospesar tot amb un trabuquet molt fi, com si fos or o diamants; i per això no hi fan tanta de via com voldrien, però que amb sa gracia de Deu confien d'arribar-ho a bon port. M'ha dit alguns des procediments que s'introdueixen en s'administració de justicia esglesiástica, que vendrán molt de nou i cridarán ferm s'atenció, però que son molt fundats en raó.

He agraïda de tot cor an el P. Vidal sa claricia que m'ha donada d'una cosa tan interessant, i s'es fet hora de tair caps i anar-me'n cap an es Col·legi Espanyol per anar an es Vaticá a veure el Papa. Amb el P. Vidal som quedats de lo més amics, i m'ha admirat, tant com sa seua ciencia canònica que es molta, sa seua gran modestia i caràcter pla i natural, característic des bons catalans.

Audiencia del Papa.

A les deu he comparegut an es Col·legi Espanyol i amb el Rt. Sr. Rector i el Majordom mos ne som anats cap an es Vaticá per esser-hi d'hora, així com pertoca. S'hora que mos havien donada era les onze. Mos presentam a sa *Porta de Bronzo*, sa Guardia Suïssa mos deixa passar, arribam a *cortile* (pati) *di S. Damaso*, allà prenim una altra escala molt dolça, llavó travessam sales i més sales, totes magnífiques, sumptuoses, però an es meteix temps severes i d'una austeritat solemniat. Mos fan seure a una d'aqueixes sales; passen *guardies nobles*, mosenyors i gent grossa de gran etiqueta. Uns surten del Papa i altres i van. Un está ple d'ansiedat i mal a pler i nirviós. Un se sent aprop de sa persona que representa s'Autòridat més alta de la terra...

Amb això mos fan senya que mos toca passar avant; D. Lluís s'aixeca i ja es partit, i jo darrera ell. Passam una partida de sales més, entre altres allà ont se morí Lleó XIII. A la fi arribam allà ont el Papa mos havia de rebre; érem deu o dotze, no hi havia altres capellans que noltros; ets altres casi tots eren senyores. Ens han fet avinent que el Papa passaria, que li poriem besar sa má, i llavó mos donaria la bendició i beneïria es rosaris, patenes i demés objectes per l'estil que duguéssem, i que tot seguit se'n aniria de d'allà a enllestir altres feines. Així son ses *Audiencies* que concedeix el Papa des que ha estat malal, fora es Bisbes, Embaixadors i s'altra gent grossa i de compromís. An aqueix los reb fent-los seure més o

manco temps, segons sia lo que han de tractar.

Amb això sentim trepig, un trepig de poca remor que s'acostava; s'obri una porta, i mos compareix el Papa, es Successor de St. Pere, es Vicari de Cristó demunt la terra, s'Autoritat més alta del mon després de Deu.

Se presenta envoltat de tres o quatre *Prelats Assistents an el Soli Pontifici*, se presenta sonrient, ple de majestat, caminant juger i resolt, imponent, solemnia, com un àngel que sortís del cel per encaminar i agomolar es pobres fills d'Eva, desterrats an aqueixa vall de llagrimas. Si, tot ell resplandeix d'una resplandor inefablement celestial...

Veure el Papa i caure tots en terra de genions, es estat lo meteix. Jo estava es de devant de tot; anava a besar-li es peus i ell s'es decantat una mica, i m'ha donada sa man dreta a besar, aquella mà que s'alça per beneir tot lo mon, aquella mà que s'alça demunt totes ses testes humanes, per altes que sien, imposar es preceptes del Senyor, aquella mà que obri i tanca ses portes del cel; i, en obrir ella, no hi ha negú an el cel ni a la terra que pugui tancar; i, en tancar ella, no hi ha negú an el cel ni a la terra que pugui obrir. Sols Deu poria fer-ho, pero no ho fa ni ho farà mai precisament perque ha posades Deu dins aqueixa mà ses *claus des reïne del cel* perque obriga i tanqui en nom d'Ell.

I ¿que havia de fer jo més que besar aquella mà de Deu, ple de santa feredat, senza sebre que'm passava. He provat de dir lo molt que me venia a sa boca, pero no sé com ho he dit. Sols sé que he abocat an es seus peus s'homenatge d'amor, acatament, adhesió i obediencia de tot es meu cor i de tota sa meua ànima devant sa seua suprema Autoritat divina, i que ell, el Papa, ple de paternal benevolencia, ha dit: *bene bene!* I ha seguit caminant caminant i donant a tots un derrera s'altre a besar aquella mà seua, que's mou i s'extén demunt tot lo mon, escampant per tot arreu i a balqueua es bé de Deu.

Com ha haguda donada sa mà a besar an es derrera de s'altre cap de sala, ha alçades an el cel majestaticament ses dues mans i mos ha beneïts

a tots justament amb ses nostres families i nacions i tots ets objectes religiosos que teniem o dúiem demunt.

I llavò an el Rt. Sr. Rector des Collegi Espanyol li ha ocorregut demanar per mi sa facultat de donar sa *Bendició Papal*, i el Papa es estat tan magnànim i placèvol que ha dit que sí, que poria donar jo una volta aqueixa Bendició.

Poreu fer comptes si hi som estat contentíssim i si hi som romàs agraïdíssim de tanta de magnanimitat i condescendencia amb que el Papa m'ha distingit i honrat concedint-me tan altíssima gracia!

Amb això, s'es uberta sa porta de s'altre cap de sala i per ella mos ha descomparegut el Papa amb tots es qui l'acompanyaven, mos ha descomparegut com una visió celestial. Prou que ho es estat això tot una visió celestial, que mos ha deixats plens de goig, pau, suavitat i gaubança de Deu, fundament impressionats.

Sí, ho es fonda s'impressió que fa sa vista del Papa! En lloc del mon, en no esser a Lourdes i a Paray-le-Monial, allà ont sorti tantes de vegades el Cor de Jesús a Sta. Margalida Alacoque; en cap altre lloc del mon he sentida jo tan forta s'impressió de lo sobrenatural, de lo diví com devant el Papa. Un hi veu el cel ubert d'en bat en bat i l'Esperit Sant demunt ell en forma de coloma i sa veu de Deu Pare que retrona: *Això es el meu Fill! Ell té tota s'Autoritat que jo vaig donar an el meu Fill. Escoltau-lo!*

Moltes d'altres coses hi ha que veure an el Vaticà; pero, quant un ha vist el Papa, ja no li venen ganas de veure res pus fins passades moltes d'hores. Per això mos ne som anats, tot rabetjats d'aquella visió celestial del Papa, he deixat an es portal des Collegi Espanyol el Rt. Sr. Rector, Mn. Lluís Albert, donant-li milions de gracias d'haver-me alcançada aqueixa audiència del Papa queme concedís sa gracia inefable de poder donar una *Bendició Papal*, i an es meteix temps me som despedit de Mn. Lluís, que avui s'en va amb tots es Collegials seus a estiuetar a Chiavari, devora Génova. Deu els-e do un bon estiuet i coses que convenguen. Amèn.

ANTONI M.ª ALCOVER pre.

no per res pus, es que me'n tenc d'anar. I abans d'anar me'n voldria que m donásseu un consei de lo que'm convé fer.

—Si es així, diu es Mestre, lluny de fer-me gens felló, te vui donar una penya de lo content que estic de tu i llavò un consei.

Es Mestre aquí se'n va i torna al punt amb una escopeta, i diu an En Pere:

—Veus aqueixa escopeta? Idò desde ara la te don en do. En tirar-hi, ferirás sempre alà ont apuntarás; i, si no vols matar, només travessarás lo que ferirás. I ara te donaré es consei que'm demanes; a ton pare es d'anar sempre ben alerta afer-lo felló perque es ton pare, i després de Deu, li deus tot lo que ets.

En Pere doná mil gracias an es Mestre d'aquella escopeta i d'aquell consei; i, quant es Mestre li anava a pegar es quatre anys que hi havia feta feina, va dir que ja se donava per pagat i per re-de-pagat amb aquella escopeta i aquell consei, i es Mestre no va esser capaç de fer-li prendre res.

I En Pere ja va esser partit de d'allà amb s'escopeta i es consei cap a ca-seua.

I ara vegem En Pau, es germà segon, quina carrera va fer.

Tocá el corn com En Pere, i de d'allà camina caminarás. Arriba a una ciutat, demana quina ciutat es aquella, i li diuen que era sa ciutat de ses trompes de-mirar-lluny, això es, que a cada casa hi havia una botiga que feien trompes d'aquestes.

En tresca una partida de carrers per triar una botiga que es Mestre li agrada per logar-s'hi i aprendre de fer tal feina. En troba una que s'aspecte des Mestre li agrada ferm, s'hi lloga primer d'aprenent, al punt ja puja a fadri, i aviat va esser es primer fadri de sa botiga; es Mestre estava tot alabat amb ell, li comenava ses feines més delicades i fines, i ell era el diantre per sebre-se desfer des trufos com tot un homo.

¿Que me'n direu? Ell com se compliren es quatre anys que hi feia feina, agafa es Mestre, i li diu:

—Mestre, m'es precis anar-me'n a ca-nostra.

—¿Que te queixes de res d'aquesta casa? diu es Mestre.

—De res, diu En Pau.

I aquí l'homo contá an es Mestre allò de que son pare les havia enviats a trescar el mon i que dins quatre anys s'havien de presentar a ca-seua, i que es qui hauria après més, aquell seria s'hereu.

—Bé has fet de dir-m'ho! diu es Mestre. I per que veges si jo estic agradat de tu, espera un poc, que te vui fer un present, i llavò te vui dar un consei.

—Sí que'm fareu ben content! diu En Pau.

Es Mestre s'en va, i li treu una trompa-de-mirar-lluny, i li diu:

—Jas aqueixa trompa-de-mirar-lluny, que té tal virtut que amb ella poren veure qualsevol cosa que li venga devant fins a coranta llegos, i no hi a res que li tap sa vista ni roba ni pa-ret ni fustam. Per ella es com si tot fos de vidre. Ara en quant an es consei que he dit que te volia donar, es que mai per mai faces curt ton pare, i posa sempre tots es teus sentits en fer-lo content.

Aquí en Pau va dir:

—¿O que me feis de content, Mestre, amb aqueixa trompa i aqueix consei que'm donau! No sé com agrair-vos-ho així com pertocaria!

Es Mestre llavò li volia pagar es quatre anys que havia feta per ell, pero En Pau en via neguna volgué tocar cap dobler, perque va dir que amb aquella trompa-de-mirar-lluny i aquell consei, se donava per pagat i re-de-pagat.

I ja va esser partit cap a ca-son pare tris-tras tris-tras, amb sa trompa-de-mirar-lluny i es consei des Mestre.

Ara vegem lo que va fer En Miquel, es fii tercer. També tocá soletes p'es seu vent, i de d'allà camina caminarás.

Tant caminà que arriba a una ciutat, i demana quina ciutat era aquella, i li diuen que es sa ciutat des sastres, i que allà a cada casa hi ha una sastre-ria. Tresca tres o quatre carrers cer-

ca qui cerca una botiga que es Mestre li agrada. A la fi en troba un que li entrá per s'uidret. Se peguen de barrina, la fan, i En Miquel comença d'aprenent; al punt passa a fadri, i aviat ja va esser es primer fadri de sa botiga; es Mestre li comenava ses feines més delicades i més fines, i era el diantre per sebre-se'n desfer com tot un homo.

¿Que me'n direu? Ell quant va fer es quatre anys que feia feina an aquella botiga, agafa es Mestre i li explica allò de son pare, que els havia enviats a trescar el mon, i dins quatre anys s'havien de presentar a ell, i es que hauria après més, aquell seria s'hereu.

Es Mestre li va dir que estava molt agradat d'ell, i que li volia fer un present i donar-li un consei.

Es present va esser una gúia, que amb ella porien cosir ferro, vidre, pedra, qualsevol cosa; i es consei: que mai per mai fés curt son pare, i que tota sa seua idea fos de tenir lo content.

En Miquel abraçá amb ses dues mans aquella gúia i aquell consei, en doná mil gracias an es Mestre; i, quant es mestre li volia pagar es quatre anys de feina que li havia feta, no volgué tocar un dobler perque va dir que's dona per pagat i re-de-pagat amb aquella gúia i aquell consei; i ja li va haver estret cap a ca-son pare.

(acabarà)

JORDI DES RECÓ.

Ventim

Enhorabona socialistes!

Demunt es notablé periódic inglés *The Catholic Times and Catholic Opinion* de Londres, de 8 del corrent, hem lletgida una correspondencia de Bèlgica, que diu que sa famosa vaga general que es socialistes belgues varen fer a mitjan abril, amb la qual se figuraven arronsar es Govern catòlic d'aquesta nació, ha resultat un gros desastre, un porro colossal p'es socialistes, perque, no sols no conseguiren res de lo que se figuraven conseguir amb tal vaga, sino que romangueren tan desacreditats es seus caporals devant sa meteixa tropa socialista, que moltíssima de gent els es fuita, desenganats des socialisme i convençuts de que amb tal partit no van en lloc i que hi perdrán tot quant hi posarán. I per això es sindicats socialistes han perduda molta de gent, que se'n es anada o ca-seua o an es sindicats catòlics o an ets anarquistes. En camvi es sindicats catòlics han cobrada molta de força i s'hi son apuntats molts d'obrers que no n'erén; es que han vist que es sindicats catòlics van més ben dirigits i s'hi campen bé ferm es qui s'hi apunten.

¡Vaja, socialistetxos mallorquins! mirau-ho si en feis de carrera cap an es cementeri devers Bèlgica, aont bravetjau de tenir-hi tanta de força, i es vostro paperot cap de gri tanfés de vegades ha dit que hi bolcarieu es catòlics i les vos menjariu frits i los prendrieu es Govern que fa prop de trenta anys que'l tenen i mai los heu pogut prendre! ¡Ja n'hi ha de fam!

Robatòrum republicà.

Es caporal socialista Jaurés ha fet mostrar sa filaxa no fa gaire dins sa Cambra de Diputats de França an es republicans que governen aqueixa nació, sobre sa questió des famós i saborós suc *Chartreuse*, que es monjos cartoixans de França feien, i que, quant els-e varen treure, s'Estat entregá tal fabricació a una societat de republicanetxos aprofitats; i es comptes d'aquella societat explotadora resulten tan embuiats i tan bruts que no hi ha qui en pugui treure agüer. En Jaurés en demaná claricies an es Govern, i a pesar de que fa una partida d'anys que començaren ses liquidacions de tal fabricació, es Ministre d'Hisenda se va veure precisat a dir que no hi poria contestar. Llavò

DE TOTES ERBES

Un pare i quatre fills

Això era un pare que tenia quatre fills: En Pere, En Pau, En Miquel i En Bernat. Manetjava es doblers a palades, no sabia que's tenia, i l'homo estava apurat perque no sabia quin fii havia de fer hereu. A ell no li entrava això de fer hereu es fii major, i no s'aturava de dir:

—Será s'hereu es qui s'ho guany, es qui tenga més bon cap i més bones obres.

I lo bo era que tots quatre era desxondidíssims, taiaven un cabell a l'aire, pesaven es sol abans de sortir, eren de s'ui des vent.

Com foren grans, son pare un dia els agafa i les diu:

—Al lots, jo torn ve, i estic ben exposat a que un dia me pec la futri, i me'n vaja a veure St. Pere; per aquesta raó voldria arretglar això de s'hereuatge. Sempre m'ho heu sentit dir que no vui fer hereu es major, sino es que s'ho guany p'es seu bon cap i per ses seues bones obres. Per lo meteix, anaunos-ne tots quatre a trescar el mon, i tornau dins quatre anys, i demunt sa via que haureu feta, ja veuré quin de voltros quatre ha d'esser s'hereu.

Aquells al lots se posaren ses cames an es coll, i ja foren partits un cap a ponent, s'altre cap a llevant, un cap a

tramuntana i s'altre cap a mig-jorn, tots ben peus alts i bras sonant i oreia fumant.

Camina caminarás, es major arriba a una ciutat. Demana quina ciutat es aquella, i li diuen:

—Això es sa ciutat d'ets armers, i no hi pot entrar negú que no hu sia.

—Bona ideal! diu ell. Aquí me quet.

Tresca un parei de carrers cerca qui cerca una botiga que es Mestre li agrada de cara. En troba un que li entrá per s'uidret, s'hi acostá, l'escomet, se peguen de barrina, la fan, i se posa tot d'una d'aprenent d'armer.

S'aplicá tant a l'ofici, que al punt d'aprenent passá a fadri i ben aviat va esser es primer de sa botiga. Es Mestre li confiava ses feines més fines i més delicades, i ell se'n desfeia sempre com tot un homo.

Quant se compliren es quatre anys que hi feia feina, agafa es Mestre i li diu:

—Mestre, m'es precis anar-me'n a ca-nostra.

—¿Que't queixes de res d'aquesta casa? diu es Mestre.

—De res, diu ell. Pero jo vos diré lo que hi ha de vall es terrós. Noltros som quatre germans; som una casa molt rica, pero mon pare l'ha pegada que no vol fer hereu es major, sino es que s'ho guanyará p'es seu bon cap i bones obres. I mos va dir que mos n'anássem a trescar mon durant quatre anys, i que llavò mos examinaría ell a veure qui havia après més; i es qui se'n duria sa ventatge, seria s'hereu. Per això i

(1) La'm contá En Toni Tíru, de So'n Serve-
a, que feia de porqueret a ca-nostra.

s'alçà un altre representant des Govern i va dir que fins dia 30 de juny son entrats an es Tresor 1.729.055 francs des cartoixans, i que d'aqueixa cantitat han haguts de donar 800.000 francs per l'hospital de St. Llorens, es grandios hospital que es cartoixans havien fundat i sostenien amb sos productes d'aquell suc, agombolant centenars de malalts. I ara resulta que es productes de tal suc que arriben a s'Estat, no basten ni de molt per sostenir aquell hospital, i per lo meteix sa Província i es Municipi hi ha d'afegir i encara s'ha de apellar a sa generosidad de ses persones almoïneres.

Aixó son es miracles des laïcisme francès; aixó son ses ventatges que es poble francès treu de s'anticlericalisme que'l domina i l'actotella.

En Jaurès denuncià sa partida de mangarrufes i falsificacions que's cometen ara en sa fabricació des suc *Chartruse*; i que an es *Cobrador de ses contribucions Indirectes*, perque se permeté indicar qualque cosa sobre embuis de tal fabricació, li va dir tan malament que acabà ets alens dins una loqueria, i després han fet de modo i manera que sa seua senyora deixàs de fer públiques una partida de coses ben lletges que sab d'aquella companyia que ara fabrica tal suc i des *liquidadors* o *passadors* des comptes de tal cabermoni, que sembla que están ben untats. Es *Tribunal de Cassació* (Suprem) se'n hagué de ocupá, i sembla que, després d'una sessió de trons i llamps, nómés s'atreu a declarar s'incorrecció d'aquells *liquidadors*.

Ets escándols i rabatórum des governants francesos amb aixó des *Chartruse* es exactament lo meteix que lo que ha succeït en sa treta d'ets altres frares i monjos francesos: un enfilai d'escándols i robatórum: una partida de republicanots de poca son i de gens de conciencia s'hi son fets rics, i sa nació no n'ha tret cap profit, sino molts de purjus i mancabs. Aixó es s'historia de totes ses persecucions religioses.

Ses monges i es servici des malalts dins ets hospitals de París.

Ha publicat un escrit un metge molt famós de París, Dr. Marcel Blatin, defensant que convé que siguen monges que servesquen es malalts dins ets hospitals de París. El Dr. Blatin no es cap neot ni cap rapa-altars: surt d'una familia anticlerical i ell, com som pare, partany a sa Masoneria. Idó aqueix masó dins s'escrit que ha publicat, posa que ses «sirventes laiques de malalts» no s'aturaven de donar escándol. Es Parlament francès se'n ha hagut d'ocupar diferents voltes, i no fa gaire anys que se va demostrar que a s'hospital laic *Lariboisière* ses malalteres i es malalters sovint s'aferraven ballant com a dimonis dins ses sales meteixes des malalts, i que llavò sa cosa acabava en barates i coses pitjors, no sols an aqueix hospital, sino a molts d'altres. Aquelles malalteres i malalters feien un consum ferest de vi i de «punch» (clase de suc molt fi).

Idó el Dr. Blatin, que es estat metge d'hospitals que hi servien monges i d'hospitals que hi servien malalteres laiques, i que per lo meteix té motius per conèixer de prop un i altre servici, surt en defensa de ses monges, i rebutja com a falsos i calumniosos es càrrecs que fa sa passió sectaria an aqueixes heroïnes de sa fe cristiana. Diu el Dr. Blatin que no es ver que ses monges se'n vagen a mol-star es malalts amb exageracions religioses; ni que facen perdre's coratge an es pacients anant-los a florir ses oreïes amb so pensament de la mort. Diu el Dr. Blatin que no es ver que ses monges neguin es seus servicis i s'aliment an es malalts que no volen observar es Manament de la Llei de Deu i de l'Esglesia. Mai he pogut observar, diu

el Dr. Blatin, que ses monges hagen fet res d'aixó. I quant hi ha haguda cap queixa d'aixó, i s'es uberta una enquesta per aclarir-ho, sempre ha resultat que no hi havia res de tot aixó, sino s'idea de donar mala vida i moure desordes dins ses sales del malalts. «Ses monges, diu el Dr. Blatin, saben més que ses nostres malalteres laiques, mancades de tota formació per prestar tal servici, com han de parlar an es malalts, i sa manera d'animar-los i de consolar-los. Sobre tot, saben més que tota altra gent mantenir dins ses sales un orde i un to de distinció, que falta tan sovint en totes ses altres bandes. Ses monges posseeixen es secret de suavisar i ablanir totes ses dureses espinosidats des malalts i des qui les van entorn.

Elles se mantenen sempre dins es bon to i dins sa mes perfecta correcció, i mai se sent dir que facen sa torniola amb sos metges jovenots que van an ets hospitals a enostrar-se amb sos malalts. En tots es casos un se veu forçat a haver de confessar que ses monges posseeixen baix de tots conceptes un admirable esperit de sacrifici joïós i d'amor coral an el proïsme».

Així parla de ses monges un masó, ¿Que hi deis an aixó escriviedoretos de s'*Obreterco Balear* i de *El Rayo*? que en sentir parlar de monges, sou com a picats d'aranya i en deis la mala pésima? ¡Malanats! ¡desgraciats!

Anticlericals que han trobada sabata de son peu.

Es nostro bon confrare de Madrid *Unión y Caridad* de juny, consagrat a sa defensa des Clero, posa que es paperot *La Nueva Unión* de Placencia injurià greument el Rt. Rector de Cabreros. La *Lliga Nacional de Defensa del Clero* s'encarregá de sa causa contra s'injuriador; sa causa anà a l'Audiencia de Cáceres, la qual ha condanmat s'injuriador a tres anys, sis mesos i vintidun dia de desterro de Placencia, aixó es, cinquanta kilometres al redó.

També mos conta *Unión y Caridad* que un paperot de Salamanca, anomenat *Adelante*, posà un article de lo més ofensiu p'cs Pares Dominics des Convent de St. Pau.

Aquella meteix *Lliga*, enterada des cas, doná ses primeres passes en nom de dits frares per dur an es Tribunal aquell periòdic. Es qui havia escrit s'articlet ho sab, se fa por i amb molt de motiu, i s'espitxa an el Rt. P. Prior d'aquell convent, i s'agnoïa davant ell demanat-li perdó de tot cor, i el Rt. P. Prior el perdoná magánimament.

Així s'hauria de fer amb sos anticlericals que calumnien cap frare o capellá o monja: dur-los an es Tribunal i fiblar-los. Es calumniadors de ofici no's mereixen altra cosa.

«La Vigie» de París

Es un setmanari «catòlic romá integral», que du per bandera: *Allá ont es St. Pere, allá es l'Esglesia*, i tota sa seua búxola es donar branca an es modernistes, an es destapats i an es desfressats, i a tots es qui, dient-se catòlics, no segueixen lleialment sa direcció que el Papa dona a ses coses politiquas socials i religiosas. Aquella campanya ben feta, ha d'esser una cosa un poc mala-vidosa, pero molt meritòria. *La Vigie* ha visitada sa nostra *Redacció* demanant-mos es camvi i es Director ens ha escrita una carta demanant lo meteix. LA AURORA se considera molt honrada amb aquest camvi s'ofereix en tot i per tot an aqueix bon confrare de París.

Gloses animalenques.

S'*Obreterco Balear* en posa un enfilai dissapte passat que no son més que gargals contra sa pureza cristiana, figurant una explicació que fa un

capellá del sisé Manament de la Llei de Deu davant una partida d'al-lotes innocents, una explicació que no hi ha hagut mai per mai cap capellá que sia anat a donar-la davant al-lotes. De manera que tal enfilai de gloses no passa d'esser un enfilai de mentides descarades i que demostren que es qui les ha dictades o estava gat o es un noningú desenfreit fins an es darrer extrem.

¡Es vostros carabacencs!

Es manobres que graponetgen demunt s'*Obreterco Balear*, perque, segons contem, s'altre dia a Bilbao es socialistes guanyaren unes eleccions «de vocals obrers d'es Tribunal industrial» i no triunfá una candidatura que s'anomenava catòlica, no sabem amb-e quin fonament,—treuen per consecuencia aqueix manobres escriviedoretos de s'*Obreter Balear* que es Catolicisme surt «derrotat aont-se-vaia» i que «es catòlics perden a totes ses parts».

Així meteix se necessita tenir-ne poca d'alatxa per entaferrar aqueixes bataionades! ¿Vol dir es Catolicisme «es derrotat aont-se-vaia» i es catòlics perden a totes ses parts? ¡Veiam, germanets! ¿i aont es que passa aixó? I si es catòlics perden ¿deu esser que voltros guanyau? I ¿aont es que guanyau, grans terroliers? ¿An-e quina banda d'Espanya ni del mon es que guanyau voltros i que comandau? Massa sabeu voltros que vos toca es perdre per tot arreu, i que no'n sortiu mai d'haver de batre per ses foranes i que per tot anau devall fuia! ¿I tendreu sa poca alatxa de venir-vos-ne amb aqueixes neus: que «es catolicisme es derrotat aont-se-vaia» i que «es catòlics perden a totes ses parts»?

Bé se veu que no'n pagau costum de ses mentides que deis! ¿De quina manera emblanquinau i ensellau es qui vos escolten! ¿De balitres! ¿quant e-hu sou!

¡Mentiu tan alts com sou!

Si, mentiu, escriviedoretos de *El Rayo*, que dissapte passat deis que «es Ministres de sa religió» diuen an es treballadors: «conformau-vos amb sa vostra situació; sa vostra nuesa, sa vostra fam no son més que sa voluntat de Deu; no aspireu a viure ni tan sols cómodament».

¿Quant ni aont han dit res mai de tot aixó an es pobres es Ministres de sa Religió? ¿I com tenui pit, escriviedoretos, de la guitza, per mentir d'aqueixa manera, per calumniar tan desvergonyidament es Ministres de sa Religió? ¿Qui ha defensats ets obrers, ets interessos d'ets obrers, es drets de ets obrers, com les defensá el Papa Lleó XIII, i el Papa actual i es Ministres de sa Religió, que son per tot es defensors resoltos d'ets obrers?

¿A escriviedoretos de *El Rayo* ¿amb mentides i calumnies voleu voltros redimir es treballadors? Un rava tort redimireu voltros! ¡Sabeu que sou voltros? uns explotadors desenfreits de sa classe treballadora!

Armonies revolucionaries.

El Rayo umpl més d'una plana treguent braguetas an es socialistes, posant-los com un pedaç brut. Qui se'n du una bona ablanida es Mestre Francesc Roca Fernández, sabater i Retgidor de s'Ajuntament de Ciutat. *El Rayo* el tracta de «bufó», de «papanata» (ximple, bereiol, mopi, cap de gri, que li poren donar entenen que ets ases volen). I llavò l'acussa de que mai ha fet res dins la Sala a favor des poble, li diu que es una «vergonya», una afronta des socialisme i acaba per tractar-lo de roca, aixó es, que no té cap ni cor, que no es més que una roca.

¡Ah mestre Francesc Roca! noltros clericals de qui heu dit tant de mal parlant an es nostros aplecs, no vos hem tractat mai tan malament, vos

hem tengudes sempre més consideracions. També es que es clericals solem tenir més criança, Deu no mos ho tenga en retret ni en vana gloriol

Es tords de «El Rayo».

Segueixen volant ben baixos. Aixó ja no es volar, sino graponetjar. Té tan poca sortida, sa gent va tan poc d'ell, el compren tan poc i té una suscripció tan magre, que lluny de posar-se cabal des deutes, que té, com més va, més los aumenta. Dissapte passat posa que deu 238 pessetes. Si fos un periòdic gros, aqueix deute no seria res perque prompte estaria recabalat; pero *El Rayo* no es més que una mica de periòdic. Contau que, segons ell meteix posa, es número de dia 9 d'agost li costá: de *tiratje*, 19'25 pess.; de *franqueig*, 1'65 pess.; de *gast* de *Redacció*, 95 céntims. I ets altres dissaptes li costa per l'estil: unes 22 pessetes mal contades. ¡En deu 238! ¡De manera que deu més de deu números! Aixó demostra que es tal paperot, gracies a Deu, i es poc séquit que tenen dins Mallorca ses idees anarquistes i sindicalistes, que *El Rayo* defensa! Practicament ja n'hi ha molts d'anarquistes a Mallorca! Si fins i tot hi ha certs clericals que hu sou anarquistes, sensa donar-se'n compte, com se suposa! Ara gent que defens s'anarquisme com a doctrina, n'hi ha poquíssima dins Mallorca. Sa magror de *El Rayo*, sa seua situació de bancarrota irredimible n'es una prova ben clara i manifesta. Beníssim!

Caps de gri

No mereixen altre nom ets obrers i obreres de ses fabricues de teixits de Barcelona que mantenen sa vaga quant a totes ses altres poblacions catalanes s'es acabada i a totes ses fábricas fan feina tranquilament. ¿Per que es que ets obrers i obreres de Barcelona s'encapironen en mantenir sa vaga? Tothom e-hi veu una maniobra política, una maniobra revolucionaria. Aqueix obrers son instruments cegos d'ets inemics de Catalunya, d'ets inemics d'Espanya. ¡Malenats! ¡desgraciats!

¡Ja hu verem En Gelat aont se jaurá!

Secció local

Es nostro bon amic D Francesc Nadal i Guasp, metge, torna estar malalt d'una pútrida; pero sembla que va bé, gracies a Deu (Dia 21 d'agost). Deu faça que aviat estiga bo de tot.

A l'esglesia de la Sta. Família demá hi haurá comunió general a les vuit, i hora baixa s'exerceix amb el Santíssim patent.

Diumenge pegá gota an an es nostro respectable amic i exemplaríssim sacerdot i predicador Apostòlic Mn. Miquel Parera, i dijous entregá l'ànima a Deu. Al cel lo vegem. Dissapte qui vé en parlarem més llargament.

Diumenge passat sa banda de música de sa *Societat Filarmónica* de St. Llorenç des Cardegar anà an es *Port* de Manacor a prendre part en sa benedició de ses Fonts de Batisme d'allá i es músics se'n desferen de lo millor. Es nostro bon amic D. Juan Amer les obsequiá amb un dinar bo ferm a sa fonda de *Co-Na Pasta*, i dinaren amb ells ets altres bons amics nostros D. Juan Servera i D. Jusep Oliver. Com estaven per tornar-se'n es músics a St. Llorenç los va envestir una ensaimadota tan afavorida, que n'hi hagué per tots, tanta com en volgueren.

Ho es bo de veure que se'n anaren contents i alegres cap a St. Llorenç i la gent des *Port* també romangueren satisfets de lo trempats que son per sonar aqueix músics llorencins.

Uep!

Un bon raig de *ventim* p'ets anticlericals que ja el teniem compost, no mos hi ha cabut desgraciadament. Que no estiguen amb ansia: ja en serán servits dissapte qui vé, si Deu ho vol i Maríal